

Postanowienie z dnia 20 maja 1999 r.

II UKN 105/99

Nie można żądać wznowienia postępowania na tej podstawie, że sąd pominął środek dowodowy wskazany przez stronę, uznając go za nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy albo, gdy strona nie zgłosiła go, nie przypisując mu należytego znaczenia. Skarga o wznowienie postępowania nie służy bowiem korygowaniu wszelkich nieprawidłowych orzeczeń, lecz tylko wzruszeniu orzeczeń wydanych w warunkach określonych w art. 401 i 403 KPC.

Przewodniczący: SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Jan Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 maja 1999 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy ze skargi Waclawa K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o wznowienie postępowania w sprawie o rentę inwalidzką, na skutek kasacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Waclaw K. złożył dnia 1 grudnia 1997 r. skargę o wznowienie postępowania w sprawie o rentę inwalidy wojennego, zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 listopada 1996 r. [...]. Żądał uchylenia tego wyroku oraz wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 12 czerwca 1996 r. [...] oddalającego jego odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do tej renty. Jako podstawę wznowienia podał wykrycie okoliczności faktycznych i środków dowodowych (art. 403 § 2 KPC), jakim jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1997 r. [...], „naprowadzający” go na

inny dowód istotny dla rozstrzygnięcia sprawy, mianowicie akta Wojskowej Komendy Uzuppełnień w W. wraz ze znajdującą się w nich dokumentacją lekarską, z której wynika, że dnia 2 października 1957 r. został uznany za niezdolnego do służby wojskowej z powodu inwalidztwa. Zdaniem skarżącego przyczyną, która spowodowała, że „nie zawnioskował wyraźnie przeprowadzenia dowodu” z wymienionych akt, było to, że w postępowaniu przed Sądem Wojewódzkim i przed Sądem Apelacyjnym występował bez pomocy adwokata i nie zdawał sobie sprawy ze znaczenia, jakie ma ten dowód dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 30 grudnia 1997 r. odrzucił skargę. Uznał, że skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia przewidzianej w art. 403 § 2 KPC, ponieważ okoliczności faktyczne podane przez wnioskodawcę nie mogłyby mieć wpływu na wynik sprawy, poza tym wnioskodawca mógł z nich skorzystać w poprzednim postępowaniu.

W kasacji od powyższego postanowienia skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 5 i art. 403 § 2 KPC. Naruszenie powyższych przepisów polega na tym, że w postępowaniu przed Sądami obu instancji wnioskodawca działał bez pełnomocnika procesowego, a mimo to nie został pouczony o obowiązku przedstawienia wszystkich dowodów koniecznych dla poparcia żądania, co doprowadziło do pominięcia dowodu z akt Wojskowej Komendy Uzuppełnień w W. zawierających stwierdzenie niezdolności do służby wojskowej z powodu inwalidztwa. W związku z tym, w świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1997 r. [...], dowód ten należy uznać jako „później wykryty”, a zatem spełniający warunek określony w art. 403 § 2 KPC. Jednak Sąd Apelacyjny okoliczności tej nie uwzględnił, wskutek czego wydając zaskarżone postanowienie naruszył także wymieniony przepis. W konkluzji kasacji skarżący żądał uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żądanie wznowienia postępowania oparte na podstawie przewidzianej w art. 403 § 2 KPC jest dopuszczalne wtedy, gdy po zakończeniu postępowania, którego dotyczy skarga, ujawniły się okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, a które mogłyby mieć

wpływ na wynik sprawy. Nie można zatem żądać wznowienia postępowania na tej podstawie, że sąd pominął środek dowodowy wskazany przez stronę, uznając go na przykład za nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy lub niewiarygodny, albo gdy sama strona, nie przypisując mu należytego znaczenia, nie zgłosiła go. Skarga o wznowienie postępowania nie służy bowiem korygowaniu wszelkich nieprawidłowych orzeczeń, lecz tylko wzruszeniu orzeczeń zapadłych w wyniku nieważności postępowania w rozumieniu art. 401 KPC lub orzeczeń wydanych na podstawie dokumentu przerebionego lub podrobionego albo gdy w późniejszym czasie został wykryty prawomocny wyrok dotyczący tego samego stosunku prawnego lub takie okoliczności faktyczne bądź środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, lecz strona nie mogła z nich skorzystać, gdyż były jej nie znane (art. 403 KPC).

Wbrew stanowisku wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny trafnie przyjął, że złożona przez niego skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia i dlatego odrzucił ją stosownie do art. 410 § 1 KPC na posiedzeniu niejawnym. O spełnieniu wymagań stawianych skardze o wznowienie, w zakresie dotyczącym jej podstawy, przewidzianych w art. 409 i art. 410 KPC, nie decyduje bowiem samo wskazanie przepisu i sformułowanie tej podstawy w sposób odpowiadający przepisom Kodeksu postępowania cywilnego, lecz ponadto wynik sprawdzenia przez sąd, czy twierdzenia skargi mogą stanowić jej ustawową podstawę.

W rozpoznawanej sprawie, po dokonaniu czynności sprawdzających, Sąd Apelacyjny prawidłowo uznał, że dowód w postaci orzeczenia lekarskiego z dnia 2 października 1957 r., znajdujący się w aktach Wojskowej Komendy Uzupełnień w W., nie może stanowić ustawowej podstawy wznowienia w rozumieniu art. 403 § 2 KPC, gdyż w poprzednim postępowaniu strona o nim wiedziała i mogła z niego skorzystać. Jest to również okoliczność niesporna, ponieważ wnioskodawca powoływał się na nią zarówno w postępowaniu przed Sądami obu instancji w przedmiotowej sprawie, jak i w sprawie o rentę inwalidzką wojenną z 1989 r. Nie jest więc trafny zarzut kasacji, że Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania z naruszeniem art. 403 § 2 KPC.

Nie może również odnieść skutku zarzut dotyczący naruszenia art. 5 KPC. Z przepisu tego wynika obowiązek sądu udzielania stronom występującym w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego potrzebnych wskazówek i pouczeń dotyczących czynności procesowych i ich następstw. Jednak uchybienie wymienionemu przepisowi, polegające np. na udzieleniu przez sąd niewłaściwych wskazówek i pouczeń,

wtedy mogłoby uzasadniać żądanie wznowienia postępowania, gdyby spowodowało pozbawienie strony możliwości działania, czyli gdyby łączyło się z podstawą wznowienia przewidzianą w art. 401 pkt 2 KPC. Samodzielnie zaś powołanie art. 5 KPC w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania jest niewystarczające.

Z tych względów i stosownie do art. 393⁸ § 2 zdanie 1 i art. 393¹² KPC Sąd Najwyższy oddalił kasację jako nie zawierającą usprawiedliwionych podstaw.

=====